

Externe betrekkingen

De formule werkt: 6500 geïnteresseerde leerlingen *Bulkboek's Dag van de Literatuur 1993*

10 maart 1993, 10.15 uur. Het imposante decor op het grote podium van de Willem Alexanderzaal in het Haags Congrescentrum bestaat uit enorme daken, lange schoorstenen en vooral veel boeken. Dan vult het toneel zich met grote rookwolken en onder harde knallen en oorverdovende muziek zakt de presentator aan een parachute uit het plafond omlaag. De grootste literaire manifestatie van Nederland en België, *Bulkboek's dag van de literatuur*, is begonnen. 6500 leerlingen (er waren meer dan 12000 aanmeldingen) zijn met bussen uit het hele Nederlandse taalgebied naar Den Haag gekomen om zich een dag lang onder te dompelen in de literatuur.

De organisatie is perfect. Iedere leerling heeft een strippenkaart met een verplichte route langs de verschillende manifestaties, maar er is voldoende ruimte om zelfstandig onderdelen te bezoeken; bovendien kun je op de ruilbeurs nog van kaartjes wisselen. Het gebouw is door de vormgever schitterend versierd. In de grote hal is een informatiemarkt ingericht, in de Bulkboek-redactieruimte werken leerlingen aan een festivalmagazine dat over enige weken zal verschijnen en sneltekenaars maken karikaturen van de auteurs en overige bekende Nederlanders die hier rondlopen. De boekhandel doet bijzonder goede zaken.

En dan het programma zelf. In zeven zalen spelen zich steeds zeven verschillende programma's af. In de Willem Alexanderzaal wordt in het eerste uur het spits afgebeten door Lou de Jong die -een primeur! - een stuk uit zijn die dag te verschijnen dagboek leest. Dan schalt de Bulkboekjingle door de zaal en Hella Haasse betreedt het podium, vergezeld door de hoofdrolspeler uit de film *Oeroeg*.

Zo zullen in de loop van de dag in blokjes van 45 minuten verschillende schrijvers uit eigen werk voorlezen, afgewisseld door het optreden van cabaretiers als Job Schuring en Crème Fraîche. Deze sandwichformule wordt ook gehanteerd in de andere zalen, waar schrijvers verhalen voorlezen of samen met acteurs aandacht besteden aan het werk van oude auteurs als Multatuli en de dames Wolff en Dekker. In de Van Goghzaal vindt iedere drie kwartier een talkshow plaats, waar goed voorbereide leerlingen onder leiding van een professionele talkshowmaster drie schrijvers ondervragen. Het literair toneel is te zien in de Mondriaanzaal: De Gebroeders Flint met het al veel geroemde Paul van Ostaijenprogramma, Nova Zembla met de *Klucht van de Molenaar* en de toneelgroep Het Volk met een schitterende presentatie van *Het Dwaallicht* van Elsschot. In de filmzaal zijn *Daens*, *Havinck* en *Vals Licht* te bekijken.

Externe betrekkingen

Op het Open Podium ondervraagt Bas (Klokhuis) Westerweel bekende Nederlanders als Wim T. Schippers en Fay Lovsky over hun leeservaring en hun leesvoorkeur en zo nu en dan is er een grote boekenveiling.

Veel toeters en bellen dus en toch blijft de literatuur overeind. Weliswaar kiezen sommige auteurs heel handig de meest smeuge passages uit hun werk - sex doet het altijd goed - maar anderen doen geen concessies en lezen gewoon wat ze zelf mooi vinden en de zaal vindt het prachtig.

Hinderlijk is de enkele auteur die het publiek tracht te veroveren door de leraren Nederlands belachelijk te maken, maar prachtig dan weer zo'n Tom Lanoye die de zaal plat krijgt met zijn grollen, maar even daarna ook ernstige aandacht weet op te roepen door de manier waarop hij over de waarde van literatuur praat. Voor de meeste leerlingen is dit een verplichte excursie, want schoolorganisatorisch kan het meestal niet anders dan dat steeds hele klassen tegelijk op stap gaan. Des te verbazingwekkender is het dat al die duizenden leerlingen iedere ronde weer vijfenveertig minuten aandachtig zitten te luisteren naar voorlezende en converserende volwassenen. De formule werkt dus. Natuurlijk zijn er altijd groepjes die liever de tram naar het centrum nemen: als je nou toch helemaal uit Groningen komt, wil je ook wel eens de stad in, maar het overgrote deel volgt trouw het programma en geniet. Onder het tromgeroffel van de slotmanifestatie zoeken de vermoeide leerlingen de bussen weer op. Hun reacties vertonen vaak een mengeling van tevredenheid en verbazing; het was veel leuker dan ze gedacht hadden, of zoals een klein Brabants meisje het uitdrukte: 'Ik dacht altijd dat literatuur iets voor geleerde mensen was, maar ik heb nu gemerkt dat het ook bij mij hoort'.

Cor Geljon

Iedereen heeft wat te vertellen

De Stichting Kunstzinnige Vorming Amsterdam (SKVA) organiseert drie cursussen op het gebied van de literaire vorming. In alle cursussen wordt aandacht geschonken aan zowel het maken van een tekst als het presenteren ervan. 'Letters op papier' is een oriëntatiecursus voor iedereen die plezier heeft in taal. Vanuit eigen belevenissen en fanatiekheid wordt gewerkt aan het schrijven van teksten.

En in de cursus 'Verhalen, als je schrijft ben je nooit alleen' krijgt na het schrijven van het verhaal ook het vertellen ervan de aandacht.

Een derde cursus is speciaal bedoeld voor ouderen, waarbij er een combinatie wordt gelegd tussen taal en toneel. De aandacht voor het schrijven zal op deze wijze even belangrijk zijn als de vorm van presentatie: het spel.

Tevens is er een cursus die niet direct onder literaire vorming valt maar een duidelijke link met schrijven heeft: 'Scenario schrijven'. Het schrijven wordt beïnvloed door het medium waardoor het bewerkt zal worden: een gegeven 'vertalen' naar tekst om vervolgens weer 'vertaald' te worden naar beeld en geluid.

Vanaf 10 juni is de nieuwe brochure van het SKVA verkrijgbaar. Voor nadere informatie kunt U op werkdagen tussen 09.00 en 13.00 uur contact opnemen met de SKVA, Oudezijds Voorburgwal 302, 1012 GL Amstertam, tel. 020-6255706. (MvW)

Externe betrekkingen

Salondag Didactiek van het Schrijven

Op kasteel Groeneveld in Baarn organiseert het LOKV op vrijdag 1 oktober voor het derde jaar een salondag over schrijven. Op deze salondag zal de didactiek van de docent centraal staan. Auteurs, wetenschappers en docenten zullen in hun bijdragen -in de vorm van lezingen en werkgroepen- steeds de relatie laten zien tussen kunst en kunsteducatie. In het verleden hebben zo bijvoorbeeld Helga Ruebsamen, Johanna Kruit, Willem van Toorn en Jan Brokken verbindingen gelegd tussen hun schrijverschap en het werken met literatuur in groepen.

Rein Bloem, jarenlang poëziecriticus en zelf dichter, verzorgt de openingslezing. Na de presentatie van het boek *Leren schrijven leren* legt Dana Constandse (Neerlandica en voorheen verbonden aan de didactiekopleiding van de RU Utrecht) uit wat ze bedoelt met de kreet 'DE didactiek van HET literaire schrijven bestaat niet'. Voorts zijn er werkgroepen te verwachten over het geven van commentaar op schrijfproducten, didactiekontwikkeling vanuit de praktijk, nieuwe impulsen voor de begeleiding van het schrijven van fictie volgens het schrijfprocesmodel van Flower & Hayes, en hoe je als dichter (Karel Eykman) de verbinding legt tussen eigen werk en opdrachten aan kinderen. De dag duurt van 9.30 - 16.30 uur, wordt gehouden op kasteel Groeneveld in Baarn, kost f 75,- , incl. lunch en consumpties. Men dient zich aan te melden vóór 13 augustus 1993. Informatie volgt in september.

Nadere informatie en aanmelding bij het secretariaat van het LOKV, Wil Grinwis, Postbus 805, 3500 AV Utecht, tel. 030-332328. (MvW)

Studiedag Poëzy in/yn eigen taal

De werkgroep 'Friese kinder- en jeugdliteratuur' en de Stichting Literaire Activiteiten Heerenveen (SLAH) organiseren op zaterdag 30 oktober a.s. een studiedag over ontwikkelingen en vernieuwingen in Nederlandse en Friese kinder- en jeugdpoëzie. De studiedag wordt gehouden in muziekschool De Rinkelbom in Heerenveen.

Aanleiding tot de studiedag is het feit dat het in Friesland vermaarde gedicht 'Tutte mei de linten' van Diet Huber veertig jaar geleden voor het eerst gepubliceerd is. Diet Huber schrijft gedichten, zowel in het Nederlands als in het Fries, die nog steeds bij jong en oud zeer geliefd zijn. Tijdens de studiedag zal een openbaar vraaggesprek met Diet Huber gehouden worden, waarbij het schrijven van gedichten in twee talen zeker aan de orde zal komen.

Op de studiedag worden twee lezingen en zes werkwinkels gehouden. De lezingen worden verzorgd door Joke Linders en Jant van der Weg-Laverman over respectievelijk ontwikkelingen in de Nederlandse en Friese kinder- en jeugdpoëzie. Tijdens de werkwinkels, die vooral praktisch opgezet zullen worden, staan de volgende onderwerpen centraal: bakerrijmpjes (Nannie Kuiper), het vertalen van poëzie (Tiny Mulder), het muzikaal ondersteunen van een gedicht (Immie Klaver), hoe kun je met gedichten aan drama doen? (Tsjitske de Boer), welke gedichten hebben onze grootouders onthouden? (Jouke Hoekstra) en hoe schrijf je met kinderen gedichten? (Bouke Oldenhof). In al deze werkwinkels gaat het tevens om het plezier in het maken en lezen van gedichten.

Externe betrekkingen

Informatie en aanmelding bij de Centrale Bibliotheekdienst (CBD) Friesland, t.a.v. Mevr. S. Ypenga, Postbus 530, 8901 BH Ljouwert/Leeuwarden. (MvW)

Receptiedag V, Sophocles' *Electra* en de retorica

De studierichting Griekse en Latijnse Taal en Cultuur van de Vrije Universiteit organiseert in samenwerking met het Instituut voor Didactiek en Onderwijspraktijk van de VU op vrijdag 24 september 1993 een nascholingsdag over de receptie van Sophocles' *Electra* en de retorica. Deze dag is niet alleen voor classici interessant, maar dit jaar ook voor docenten Nederlands. Het programma van de dag is als volgt:

10.00 - 10.30	ontvangst
10.30 - 11.15	dr R. Th. van der Paardt, Het Electra-motief in de moderne Nederlandse literatuur: o.a. Vestdijks <i>Ivoren wachters</i>
11.15 - 12.00	drs Caroline Fisser, Morele dilemma's van Electra's
12.15 - 12.45	drs Louis Peter Grijp, luit, Suze van Grootel, sopraan, Retorica en muziek in de Gouden Eeuw
12.45 - 14.00	lunch
14.00 - 14.40	prof.dr Marijke Spies, Retorica en poëzie in de Gouden Eeuw
14.40 - 15.20	drs Piet Gerbrandy, Retorische poëzie rond 1800: J.F. Helmers
15.20 - 15.50	thee
15.50 - 16.30	prof.dr P.H. Schrijvers, Retorica en poëzie naar aanleiding van een gedicht van J.C. Bloem

Het accent van het programma ligt op verbreding en verdieping van de kennis over de receptie van de *Electra* van Sophocles, kernauteur van het CE Grieks 1994, en de retorica, het genre van het CE Latijn 1994.

De VU-boekhandel zal op 24 september een speciale tafel inrichten met boeken die in de lezingen aan de orde komen.

De receptiedag vindt plaats op 24 september 1993, van 10.00 - 16.30 uur op de Vrije Universiteit te Amsterdam. De kosten bedragen f 100,00 inclusief koffie en thee en f 120,00 inclusief koffie, thee en lunch. (De cursusprijs is conform de normen die het Ministerie van Onderwijs & Wetenschappen hanteert voor bekostiging. Met ingang van 1 augustus 1993 ontvangt de school een geoormerkt budget voor nascholingscursussen.)

Voor inschrijving kan men terecht bij het IDO/VU, De Boelelaan 1115, 1081 HV Amsterdam, t.a.v. Helma Szarzynski, tel 020 -548 7316. Bij opgave s.v.p. vermelden: wel/geen lunch.

Voor inlichtingen: Caroline Fisser, 020 6797318.(KC)

